

2009-12-16

LS 0810-0902

Landstingsstyrelsen

Motion 2008:34 av Dag Larsson m fl (S) om rätt till personlig coach för unga människor med psykisk sjukdom/funktionshinder

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

ÄRENDET

Motionärerna föreslår att unga psykiskt sjuka/funktionshindrade i länet ska få rätt till personlig coach.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Samordning av behandlings- och rehabiliteringsinsatser för unga personer med psykisk sjukdom/funktionsnedsättning är ett angeläget och viktigt. En bättre samordning kan öka effektiviteten av behandlings- och rehabiliteringsinsatserna.

Det finns idag olika funktioner i samhället som helt eller delvis svarar för samordningen av behandling och rehabilitering av psykiskt sjuka. *Personliga ombud* är anställda av kommunen eller av en frivilligorganisation (genom statsbidrag) och ska bistå personer med allvarliga psykiska funktionshinder. *Case managers* finns inom den psykiatriska vården för att ge stöd. Socialstyrelsen har föreslagit att vårdgivaren ska kunna utse en befattningshavare som ska vara *behandlingsansvarig*. Den behandlingsansvarige behöver inte vara läkare utan det kan vara en sjuksköterska, kurator eller skötare. Syftet är att åstadkomma kontinuitet för patienten och en samordning av insatserna.

Bilagor

- 1 Motion
- 2 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande 2009-11-03
- 3 Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande 2009-09-15
- 4 Stockholms läns sjukvårdsområdes förvaltnings tjänsteutlåtande 2009-04-08

2009-12-16

LS 0810-0902

En annan form av samordning av insatser är den som förekommer vid Mottagningen för Unga i Södertälje. Genom att tillämpa delvis gemensamma processer och rutiner samarbetar kommunen, vuxenpsykiatri och BUP om insatserna för unga i åldern 16 – 25 år med psykisk sjukdom / funktionsnedsättning.

Personer med psykisk sjukdom/funktionsnedsättning har svårt att få tillgång till de hjälpinsatser de behöver för att komma ut i arbetslivet och därmed förbättra livskvaliteten. De har också svårt att söka och få den hjälp de har laglig rätt till.

Motionären föreslår att landstinget ska ta ansvar för och utveckla en coachfunktion för unga psykiskt sjuka / funktionshindrade i Stockholms län. Enligt förslaget ska varje ung person upp till 30 år med psykisk sjukdom / funktionshinder få rätt till en personlig coach / handledare. Denne ska samordna resurser och ta fram en individuell anpassad handlingsplan för att öka möjligheterna till delaktighet i arbetslivet.

Att förbättra livssituationen för unga människor med psykisk sjukdom / funktionsnedsättning är ett gemensamt ansvar för kommuner och landsting. De åtgärder som motionären föreslår skiljer sig starkt från det som samhället för närvarande erbjuder. Därför bör frågan om hur stödet för denna grupp kan utvecklas i största allmänhet och hur en coachfunktion kan ha sin roll i detta utredas vidare.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har getts i uppdrag i budgeten för år 2010 att ta kontakt med och initiera denna utredning tillsammans med Kommunförbundet i Stockholms län (KSL). Utredningen bör ges i uppdrag att klargöra hur samarbetet kan utvecklas och hur de olika aktörerna kan förbättra samordningen av insatserna för de unga psykiskt sjuka / funktionsnedsatta. I utredningen ska berörda patientorganisationer, vårdgivare och myndigheter ingå.

Catharina Elmsäter-Svärd

Birgitta Rydberg

Per-Inge Buskas

2009-12-16

LS 0810-0902

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Dag Larsson m.fl. (s) har i en motion (bilaga), väckt den 7 oktober 2008, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* landstinget ska ta ansvar för att utveckla och etablera coachfunktion för unga psykiskt sjuka/funktionshindrade i länet.

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören, hälso- och sjukvårdsnämnden, patientnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 3 november 2009 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* avslå motionen.

Motionären lyfter fram de problem människor med psykiskt funktionshinder har i relation till arbetsmarknaden och behovet av stöd som särskilt unga människor med psykisk sjukdom/funktionshinder har för att kunna leva ett självständigt liv.

Samordning av insatser för den aktuella patientgruppen är mycket viktig och det finns stöd för att samordning ökar effektiviteten av insatta behandlings- och rehabiliteringsinsatser i rapporten "Det lönar sig – ekonomiska effekter av verksamheter med personligt ombud"(Socialstyrelsen 2006). Sysselsättning har i förlängningen ofta en gynnsam påverkan på psykisk sjukdom och funktionshinder. Det finns en komplexitet kring samverkan kring personer/funktioner med stödjande och samordnande uppgifter för den aktuella patientgruppen.

Landstinget saknar en samlad bild av vilka insatser som görs av samhällets olika instanser idag för unga psykiskt sjuka/funktionshindrade i länet, vilka brister i stödet som finns och vad som är på gång såväl nationellt, regionalt och lokalt hos de olika huvudmännen. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för planeringen av insatser till olika patientgrupper och kan inom sina ramar prioritera en utredning om insatser kring de unga psykiskt sjuka/funktionshindrade. En sådan utredning behöver göras tillsammans med KSL (Kommunförbundet i Stockholms län), företrädare för vårdproduktionen och övriga myndigheter. Med en gemensam bild kan man också klargöra hur landstinget och övriga aktörer ska samarbeta och förbättra sina insatser kring de unga psykiskt sjuka/funktionshindrade.

Innan ställning kan tas till behovet av kompletterande stöd och ett eventuellt inrättande av en ny coachfunktion behöver därför en utredning om detta göras. I avvaktan på detta föreslås att motionen avslås.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 15 september 2009 avgett yttrande enligt förvaltningens förslag (bilaga).

2009-12-16

LS 0810-0902

S- och V-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen.

Patientnämnden har den 31 mars 2009, enligt förvaltningens förslag, avgett följande yttrande.

”Patientnämnden är en instans dit patienter och anhöriga kan vända sig när problem uppstått i kontakten med hälso- och sjukvården. Även om ärenden rörande synpunkter om behov av coachning för unga personer är få anser nämnden att allt stöd man kan ge till unga med psykisk sjukdom/funktionshinder som leder till att man hittar tillbaka till ett självständigt liv och som bidrar till att vårdbehovet minskar är positivt.

I ett försöksprojekt som förevarit inom Norra Stockholms psykiatri har det framkommit att personer som återhämtat sig från bipolär sjukdom och som coachar unga personer som nyligen fått diagnos kan hitta nya möjligheter och verktyg som de kan använda sig av för att må bättre.

Den uppgift som coachen enligt motionärerna skulle ha nämligen att samordna kontakter, ombesörja att åtgärder finns för rehabilitering, utbildning och arbetsträning stämmer till viss del in på de personliga ombudens uppgifter samt kuratorernas.”

Stockholms läns sjukvårdsområdes förvaltning har den 8 april 2009 avgett yttrande (bilaga).

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 16 december 2009.